

DECYZJA nr ZN/115/2024

Na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1) lit. c), art. 7 pkt 1), art. 36 ust. 1 pkt 1), art. 37a) ust. 1, 2 i 3, art. 89 pkt 2) ustawy z 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz. U. z 2022, poz.840 z późn. zm.), art. 104 § 1 i 2 ustawy z 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2024, poz.572) oraz § 12 ust. 1 pkt 1)-7), ust. 2 pkt 1-6), ust. 3 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 2 sierpnia 2018 r. *w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków* (Dz. U. z 2021 r. poz. 81);

po rozpoznaniu wniosku: z 26 kwietnia 2024 roku Parafii Rzymskokatolickiej p.w. św. Marcina Bpa w Sarnowie;

w sprawie: wydania pozwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków - kościele p.w. św. Marcina Bpa w Sarnowie.

p o z w a l a m

- 1) Parafii Rzymskokatolickiej p.w. św. Marcina Bpa w Sarnowie, Sarnowo 25, 86-212 Stolno, reprezentowanej przez ks. Marka Józefa Zielińskiego, proboszcza parafii ww.;
- 2) na prowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich elewacji zachodniej wraz z kruchtą zachodnią oraz elewacji wschodniej szczytu zachodniego kościoła p.w. św. Marcina Bpa w Sarnowie, zabytku wpisanym do rejestru zabytków decyzją z 30 listopada 1929 roku pod nr A/291
- 3) Kierować pracami konserwatorskimi i restauratorskimi albo samodzielnie je wykonywać mogą tylko osoby spełniające wymagania o których mowa w art. 37a ust 1 i 2 ustawy z 23.07.2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.
- 4) Należy przekazać Kujawsko-Pomorskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków nie później niż w terminie 14 dni przed rozpoczęciem prac, a w toku prac na 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby o której mowa w pkt 3 niniejszej decyzji:
 - a. imienia, nazwiska i adresu osoby o której mowa w pkt 3;
 - b. dokumentów potwierdzających spełnienie przez tę osobę wymagań o których mowa w art. 37a ust 1 i 2 ustawy *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*;
 - c. oświadczenia osoby o której mowa w pkt 3 o przyjęciu przez tę osobę obowiązku kierowania tymi pracami albo samodzielnego ich wykonywania.
- 5) Zakres i sposób prowadzenia wskazanych w pozwoleniu prac konserwatorskich i restauratorskich:

- a) prace wstępne: szczegółowa dokumentacja, usunięcie z elewacji instalacji elektrycznych, kotew, dybli, haków itp.,
- b) watek kamienny: wstępne oczyszczenie powierzchni muru z zabrudzeń, dezynfekcja jego powierzchni, następnie jego oczyszczenie, usunięcie wtórnych zapraw cementowych, wzmocnienie partii kamienia, podklejenie spękań i szczelin w kamieniu, uzupełnienie ubytków kamieni i zapraw spoinujących, lokalne scalenie kolorystyczne;
- c) watek ceglany: dezynfekcja powierzchni murów, oczyszczenie z powierzchniowych zabrudzeń, wzmocnienie struktury cegieł i zapraw, usunięcie zniszczonych fug, demontaż luźnych cegieł i kształtek ceramicznych, wykucie cegieł zniszczonych powyżej 70 %, wymiana zniszczonej ceramiki i ponowne wmurowanie zwieńczenia szczytu z zastosowaniem cegieł o zbliżonej nasiąkliwości i wytrzymałości, podklejenie spękań i szczelin w ceramice, uzupełnienie mniejszych ubytków cegieł barwioną w masie zaprawą mineralną scalenie kolorystyczne, hydrofobizacji wybranych partii murów,
- d) tynki: usunięcie wtórnych partii tynków źle zachowanych, dezynfekcja, oczyszczenie i uzupełnienie tynków, ewentualne malowanie tynków w kolorze tradycyjnej zaprawy wapienno-piaskowej;
- e) cementowy gzyms podokapowy: usunięcie materiałów wtórnych, zszywanie występujących spękań w obrębie gzymsu, wypełnienie pustek roztworem alkoholowym, wypełnienie pęknięć i szczelin zaprawą naprawczą, podklejenie spękań, uzupełnienie ubytków, malowanie tynku farbą zbliżona kolorem do naturalnego piaskowca.

Powyższe prace będą realizowane wg „programu prac konserwatorskich i restauratorskich elewacji zachodniej wraz z kruchą zachodnią oraz elewacji wschodniej szczytu zachodniego kościoła p.w. św. Marcina Bpa w Sarnowie” opracowanego w Toruniu-Sarnowie 2024 roku, przez Pracownię Konserwacji Zabytków RENOMA autorstwa mgr Hanny Rubnikowicz-Góźdz dyplomowanego konserwatora zabytków, mgr Karolinę Witkowską dyplomowanego konserwatora zabytków, mgr Marię Rdesińską, mgr Ochrony Dóbr Kultury specjalistę w zakresie muzealnictwa, mgr Natalię Mazur, dyplomowanego konserwatora zabytków.

- 6) Postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może zostać wznowione, a następnie pozwolenie może zostać cofnięte lub zmienione na podstawie art. 47 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.

7) Termin ważności pozwolenia: grudzień 2025 roku.

Jednocześnie zobowiązuje się wnioskodawcę do przestrzegania następujących warunków, które mogą zapobiec uszkodzeniu lub zniszczeniu zabytku:

- 1) Zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o terminie rozpoczęcia i zakończenia wskazanych w pozwoleniu prac.
- 2) Zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o terminie podjęcia określonych czynności związanych z wydanym pozwoleniem, przynajmniej 3 dni przed dniem rozpoczęcia tych czynności.

- 3) Niezwłocznego zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia wskazanych w pozwoleniu prac.
- 4) Prowadzenia dokumentacji przebiegu wskazanych w pozwoleniu prac oraz opracowania wyników tych badań, w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną lokalizację przestrzenną wszystkich czynności, użytych materiałów oraz dokonanych odkryć, i przekazaniu jej wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia tych prac.
- 5) Opracowaniu sposobu postępowania po zakończeniu wskazanych w pozwoleniu prac i przekazaniu tego opracowania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia tych prac.
- 6) Powiadomieniu Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o planowanym terminie rozpoczęcia prowadzenia prac konserwatorskich i przed ich rozpoczęciem zwołaniu komisji konserwatorskiej z udziałem K-P WKZ, celem wstępnego omówienia zakresu i metody prowadzenia planowanych prac konserwatorskich i restauratorskich.
- 7) Przed przystąpieniem do scalenia kolorystycznego z oryginalnymi materiałami wątków kamiennego i ceglanego, spoin, gzymsu podokapowego poprzez uzupełnienie ubytków kamienia, zapraw spoinujących, tynków i malowaniu farbami zaproponowanymi w programie konserwatorskim ww., należy wykonać próby na niewielkiej powierzchni/materiale i powiadomić K-P WKZ, w celu komisyjnej oceny wyboru krycia farbą, koloru spoin, uzupełnień materiałów ww. i protokolarnego zatwierdzenia wybranego komisyjnie sposobu działania.
- 8) Należy dokonać odbioru końcowego wykonanych prac konserwatorskich i restauratorskich z udziałem Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
- 9) W przypadku etapowania prac, należy dokonać odbiorów częściowych prac przeprowadzonych w poszczególnych etapach i przekazać w dniu odbioru dokumentację z przebiegu tych prac, zawierającą materiał fotograficzny oraz informacje o wykonanych czynnościach z podaniem metod, materiałów i technik.

Uzasadnienie

Do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Toruniu w dniu 26 kwietnia 2024 roku wpłynął wniosek Proboszcza Parafii Rzymskokatolickiej w Sarnowie, w sprawie wydania pozwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków kościele p.w. św. Marcina Bpa w Sarnowie, opisanych we wniosku i programie prac konserwatorskich ww. Do wniosku dołączono dowód uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 82 zł za wydanie pozwolenia.

Kościół w Sarnowie, w którym planowane są prace konserwatorskie i restauratorskie wpisany jest do rejestru zabytków, dlatego zasadne było wystąpienie Inwestora do Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, w celu uzyskania pozwolenia w formie decyzji administracyjnej, w trybie art. 36 ust.1 ustawy z 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Obecny wygląd zewnętrzny świątyni jest wynikiem przebudów, odbudowy, remontów i prac konserwatorskich oraz restauratorskich wykonanych na przestrzeni wieków. Pilnej interwencji konserwatorskiej wymagają elewacje szczytu wschodniego korpusu, elewacja zachodnia, elewacja wschodnia szczytu zachodniego oraz kruchta zachodnia. Zróżnicowanie stanu zachowania materiałów pierwotnych i pochodzących z późniejszych faz budowy spowodowane jest odmiennymi parametrami, składem i czasem eksploatacji materiałów historycznych i nowych. Kościół nosi ślady zniszczeń i napraw. Użytkowanie i ograniczona trwałość materiałów budowlanych doprowadziła do degradacji materii zabytkowej. Elewacje północna i zachodnia są bardziej zniszczone. Rozluźnienie wątku muru obserwuje się w obrębie zwieńczenia szczytu zachodniego tj. sterczyn i dekoracyjnych zakończeń ostrołucznych blend, większość ceramicznego budulca jest odspojona, a zaprawy wykruszone, wypłukane, spękanne i osypujące. Część cegieł samoczynnie się osuwa. Ściany szczytowe korpusu uległy największemu zniszczeniu. Widoczne są ubytki cegły nawet do kilku centymetrów, zaś glony, porosty,

mchy dodatkowo ją uszkadzają, utrzymując zawilgocenie i osypywanie cegły i zapraw. Oryginalne zaprawy murarskie i spoinujące są w głębi muru. Podczas ostatnich prac usunięto ich większość, wymieniając na trasowo- i cementowo-wapienne. Występuje kilka rodzajów zapraw renowatorskich, ale dominują dwie: ugrowa i ciemnoszarobieżowa. Celem zaplanowanych prac konserwatorskich przy elewacji i kruchcie zachodniej oraz elewacji wschodniej szczytu zachodniego jest zachowanie i utrwalenie substancji zabytku. Zaplanowano usunięcie zawilgocenia, zasolenia, uszkodzonych mechanicznie elementów, materiałów wtórnych niekompatybilnych z oryginałem w budowie i właściwościach, których obecność przyczynia się do degradacji substancji zabytkowej. Prace opisane w ww. programie konserwatorskim opracowano wg badań materiałów budowlanych z elewacji zachodniej wraz z kruchłą zachodnią analizowanego kościoła. Otrzymane wyniki badań pozwoliły na dostosowanie właściwości zaproponowanych materiałów konserwatorskich do oryginalnych materiałów zabytku.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1) lit. c), art. 7 pkt 1) i art. 36 ust. 1 pkt 1) ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami orzeczono jak w rozstrzygnięciu.

Pouczenie

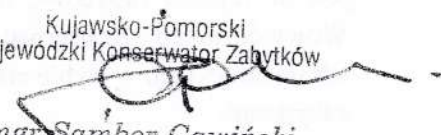
Od decyzji niniejszej przysługuje stronie odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za moim pośrednictwem w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia (art. 127 § 1 i § 2 oraz art. 129 § 1 i § 2 k.p.a.). przed upływem terminu do wniesienia odwołania strony mogą zrzec się prawa do wniesienia odwołania od niniejszej decyzji. Z dniem doręczenia Kujawsko-Pomorskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna o prawomocna. Zrzeczenie się prawa do wniesienia odwołania skutkuje brakiem możliwości odwołania od decyzji oraz jej zaskarżenia do wojewódzkiego sądu administracyjnego (art. 127a §1 k.p.a.).

Otrzymują:

1. Parafia Rzymskokatolicka w Sarnowie;
2. WUOZ.T.WZN aa

Kujawsko-Pomorski
Wojewódzki Konserwator Zabytków

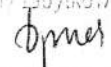

mgr Sambor Gawiński

Opłata skarbową w wysokości... 82 zł

dokonana dnia 11.03.2024
rachunek bankowy nr

37116022020000000083440799

GŁÓWNY SPECJALISTA
ds. ochrony zabytków nieruchomych

mgr Anna Dymek